

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/10/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7111232298
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Angela Čechová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7111232298.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu X. V. L., s.r.o., F., D. 5, proti žalovanej E.X. Q.X., bytom V., R.Á. XX, za účasti vedľajšieho účastníka A. na ochranu občana spotrebiteľa Q., T., U. XX, o zaplatenie 434,13 € s prísl. , o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu 12C 405/2011-39 z 31.7.2012 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie vo výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a vedľajším účastníkom.

Návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania zamietá.

Vedľajší účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalobcovi sa ich náhrada nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa uznesením zastavil konanie, nepriznal účastníkom náhradu trov konania a upravil Daňový úrad Bratislava, aby po právoplatnosti uznesenia vrátil žalobcovi krátenú časť súdneho poplatku 19,37 €.

V odôvodnení uznesenia uviedol, že žalobca svoju žalobu z 25.11.2011 pred prvým pojednávaním, po zaplatení súdneho poplatku, podaním z 9.7.2012 zobral späť a žiadal konanie zastaviť. Tento návrh žalobcu posúdil podľa § 96 ods. 1,2 a 3 O.s.p., podľa ktorého konanie zastavil. O trovách konania účastníkov, teda aj vedľajšieho účastníka rozhodol podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p. Mal za to, že žalobca späťvzatím žaloby zavinil zastavenie konania, preto by mal nahradiť trovy konania žalovanej, ktorej však žiadne trovy nevznikli, preto jej náhradu trov konania nepriznal. Náhradu trov konania nepriznal aj vedľajšiemu účastníkovi, hoci si ju uplatnil dôvodiac, že vedľajší účastník iba oznámil (podaním z 19.3.2012), že vstupuje do konania, že takéto oznámenie zaslal súdu v spoločnej obálke do viacerých sporov, a že za žalovanú nevykonal žiaden úkon právnej pomoci (správne úkon právnej služby), neurobil teda žiadne podanie vo veci samej a nepreukázal ani poradu so žalovanou. Stotožnil sa v tejto súvislosti s právnym názorom Krajského súdu v Bratislave vysloveného v rozhodnutiach 3Cob 259/2011 ako aj sp. zn. 5Co 26/2012, že s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu a to najmä na skutočnosť, že vedľajší účastník vstúpil do konania ako profesná organizácia na ochranu občana spotrebiteľa z vlastného podnetu (bez toho, aby sa so žalovanou kontaktoval) a splnomocnil právneho zástupcu z radov advokátov, hoci zo samej podstaty vedľajšieho účastníka vyplýva, že musí byť schopný konať v mene toho, na strane koho vstupuje do konania, nepovažoval trovy právneho zástupcu za účelne vynaložené. Právny zástupca vedľajšieho účastníka v oznámení o vstupe do konania zároveň požiadal súd o doručenie žaloby spolu s prílohami a aj to svedčí o tom, že pred vstupom do konania o spore nemal žiadnu vedomosť, resp. iba takú, že taký spor existuje. Konštatoval, že pri rozhodovaní o trovách musí súd brať zreteľ aj na tú skutočnosť, aby konanie bolo

hospodárne a nevznikli zbytočné a neúčelné vynaložené trovy konania ktorémukoľvek z účastníkov konania. Ak by priznal právnomu zástupcovi vedľajšieho účastníka náhradu trov právneho zastúpenia, vytvoril by neúčelné trovy a tým by aj prekročil rámec zásady hospodárnosti konania.

Uznesenie vo výroku o trovách konania napadol včas podaným odvolaním vedľajší účastník. Uviedol, že uznesenie v napadnutej časti vychádza z nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že môže preukázať, že v množstve súdnych sporov pôsobil jeho vstup do konania aj bez vyjadrenia sa vo veci samej pre žalobcu odradzujúco v tom zmysle, že uvedomujúc si neopodstatnenosť uplatňovaného nároku vzal svoj návrh na začatie konania späť a žiadal konanie zastaviť. Ukazuje sa tak, že už jeho samotný vstup do konania je dostatočne účinným prostriedkom zabrániť dodávateľom porušovať spotrebiteľské práva. Citoval článok 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a poukázal na to, že v prevažnej väčšine obdobných spotrebiteľských vecí vydávajú sudy platobné rozkazy a v týchto pri priznaní trov žalobcovi nemajú problém tieto priznať, hoci tento si vedome uplatňuje premlčaný nárok. Je namieste otázka, prečo sudy nepovažujú za nehospodárne a neúčelné trovy právneho zastupovania žalobcu - nadnárodnej finančnej skupiny pozostávajúcej zo 49 - tich spoločností v takmer 30 - tich krajinách a pýtal sa, prečo by neúspešné spory žalobcu mali byť dotované z prostriedkov štátu, prípadne z prostriedkov združenia. Citoval vybrané časti z uznesení Krajského súdu Prešov 1Co 8/2012-74 a 7Co 31/2012 a považoval za ideálne, ak by združenie malo „vlastný aparát“, odborne vzdelaný personál znály všeobecne záväzných právnych predpisov a judikatúry súdov avšak mu nebolo jasné, kto by mal tento „aparát“ kvalifikovaných pracovníkov zaplatiť. Nemal ilúzie o ušľachtilých pohnútkach žalobcu vo vzťahu k späťvzatiu žaloby, keď tento veľmi pragmaticky, v snahe nenavýšovať vo svoj neprospech trovy konania a zachrániť podstatnú časť zaplateného súdneho poplatku berie žaloby späť na súdoch, kde združenie vstupuje do spotrebiteľských konaní, pretože si je dobre vedomý, že doslova zahlcuje sudy desaťtisícami žalôb o premlčané spotrebiteľské pohľadávky. Citoval ďalej článok 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ a články 38 a 47 Charty základných práv EÚ a poukázal aj na novelizované znenie § 137 O.s.p. účinné od 1.1.2012. Upozornil, že ak by nemajetnému združeniu bolo odmietnuté právo na plnú náhradu trov konania, de facto by to znamenalo nemožnosť reálnej ochrany spotrebiteľov združením na súdoch. O jeho nároku na trovy konania už bolo viackrát právoplatne rozhodnuté (označil uznesenia krajských súdov v SR, ktorými mu bola priznaná náhrada trov konania). Navrhol zmeniť napadnuté uznesenie a priznať mu náhradu trov konania. V prípade, že sa odvolací súd nestotožní s jeho právnou argumentáciou, navrhol prerušiť toto konanie a požiadať Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o ním navrhnutých prejudiciálnych otázkach.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a uznesenie v napadnutom výroku potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vo výroku vecne správne.

Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 93 ods. 1 O.s.p.).

Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu 10a. (v odkaze pod čiarou je aj zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - § 93 ods. 2 O.s.p.).

Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníka súd rozhodne len na návrh (§ 93 ods. 3 O.s.p.).

V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 O.s.p.).

Účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník (§ 201 O.s.p.).

Postavenie vedľajšieho účastníka je charakterizované rovnakými procesnými právami a povinnosťami ako účastníka, na strane ktorého sa pripojil alebo na strane ktorého vystupuje. Jeho postavenie je odlišné tým, že i keď koná vlastným menom, jeho postavenie je čiastočne obmedzené postavením účastníka, ktorý je dominus litis.

Trovy vynaložené účastníkom konania v spore (a platí to aj pre vedľajšieho účastníka), musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo ako v danom prípade, procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku.

Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc možno vyvodiť z článku 47 Ústavy Slovenskej republiky. V podstate to znamená, že trovy právneho zastúpenia treba považovať za účelne vynaložené trovy. Každý má právo na to, aby bol zastúpený advokátom. Trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo obranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok. Aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože mal plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne. To platí ako na trovy, ktoré boli označené ako nevyhnutné, i pre trovy právnej pomoci.

Podľa § 150 ods.1 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

V posudzovanej veci aplikácia uvedeného ustanovenia z tých dôvodov, ktoré súd prvého stupňa zohľadňoval, neprichádzala do úvahy.

V ust. § 150 ods.1 O.s.p. je ustanovené moderačné právo súdu zmierniť dôsledky uplatnenia právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania. Uvedené ust. dáva súdu možnosť, aby za splnenia predpokladov v tomto ustanovení uvedených, nepriznal náhradu trov konania úspešnému účastníkovi konania, u ktorého sú inak splnené predpoklady pre priznanie náhrady celkom alebo sčasti. Predmetné ustanovenie umožňuje tak presadiť aplikáciu ust. § 1 O.s.p. (zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníka, ako aj výchovu na zachovanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb) a doceliť tak, pokiaľ možno spravodlivú ochranu práv, čo aplikácia zásady zodpovednosti za výsledok vždy neumožňuje. Musí ale ísť o výnimočný prípad (o výnimočnosť v okolnostiach danej veci, alebo okolnostiach na strane účastníkov a to obidvoch) jeho aplikácie. Ustanovenie § 150 ods.1 O.s.p. neslúži k zmiernovaniu majetkových rozdielov medzi účastníkmi konania, ale k riešeniu situácie, v ktorej je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy, získal náhradu trov, ktoré pri tomto konaní dôvody vynaložil. Rozhodnutie súdu, podľa ktorého ten, kto v konaní napokon uspel, znášal svoje náklady, sa preto bude javiť spravodlivým predovšetkým vzhľadom na existenciu okolností súvisiacich so stavom pred začatím sporu, so správaním sa účastníkov v priebehu sporu, s okolnosťami uplatnenia nároku a pod.

Odvolačný súd zastáva názor, že v danom prípade právnym zastúpením vedľajšieho účastníka nedochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov a nehospodárnosti konania, ako to nesprávne posúdil súd prvého stupňa. V tomto smere odvolací súd poukazuje na ust. § 3 ods.4, 5 zák.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o priestupkoch, podľa ktorých každý spotrebiteľ má právo združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi združenia a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov. Proti porušeniu práva a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Z uvedeného je zrejmé, že vedľajší účastník na strane žalovaného vstúpil do konania s cieľom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy žalovaného, a preto pokiaľ vedľajší účastník bol v konaní zastúpený právnym zástupcom, nemožno v danom prípade vyvodzovať, že týmto zastúpením došlo k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania aj s poukazom na ust. § 20 ods.1 zák.č. 586/2003 Z.z. o advokácii, podľa ktorého každý má právo na poskytovanie právnych služieb a môže o ne požiadať u ktoréhokolvek advokáta.

Napriek tomu, rozhodnutie súdu prvého stupňa napadnuté vedľajším účastníkom možno potvrdiť ako vecne správne, lebo trovy, ktoré požaduje vedľajší účastník, neboli vynaložené účelne.

Z obsahu spisu vyplýva, že vedľajší účastník vstúpil do konania 19.3.2012. Žalobca vzal žalobu späť 9.7.2012. Do toho času vedľajší účastník neurobil žiadny úkon na podporu žalovanej, teda ani vyjadrenie k žalobe. Aj keď mu súd na jeho žiadosť žalobu s prílohami nezaslal, treba mať za to, že po vstupe do konania mal možnosť nahliadnuť do spisu a pripraviť sa prípadne na ďalší postup v konaní. Za tohto stavu odvolací súd zastáva názor, že za úkon právnej služby - prevzatie veci a príprava pojednávania odmenu zástupcovi vedľajšieho účastníka nemožno priznať, lebo takéto trovy nie sú v príčinnej súvislosti s procesným postojom žalovanej, resp. vedľajšieho účastníka.

Návrhu vedľajšieho účastníka na prerušenie konania odvolací súd nevyhovel, lebo pre takéto postup nie sú dôvody.

Ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. zakladá povinnosť súdu prerušiť konanie vedené podľa O.s.p., ak sa rozhodol, že predloží Súdnemu dvoru EÚ návrh, aby rozhodol o prejudiciálnej otázke. Posúdenie potreby podania prejudiciálnej otázky je vo výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu, ktorý ako jediný priamo pozná skutkový stav a tvrdenia účastníkov a bude zodpovedať za súdne konanie. Vnútroštátny súd musí sám posúdiť opodstatnenosť právnych otázok, ktoré sa v konaní vyskytnú, ako aj potrebu prejudiciálneho rozhodnutia, od ktorého závisí rozhodnutie vo veci samej. Ak ide teda o otázku, ktorej vyriešenie nemá z hľadiska prebiehajúceho vnútroštátneho konania význam, vnútroštátny súd nemá povinnosť podávať prejudiciálnu otázku a zbytočne tým predlžovať konanie.

Vzhľadom na toto štádium konania, keď súd už nebude rozhodovať vo veci samej, nie je tu žiadna otázka, ktorej vyriešenie by malo z hľadiska prebiehajúceho súdneho konania význam, preto odvolací súd nevyhovel návrhu vedľajšieho účastníka na prerušenie konania z dôvodu predloženia prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie, pretože by sa tým zbytočne predlžovalo konanie.

V odvolacom konaní vedľajší účastník nemal úspech, preto nemá právo na ich náhradu a žalobcovi požadovaná náhrada trov nebola priznaná, lebo skutočnosti, na ktoré v odvolaní poukazoval, nemali vplyv na právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p.).

Rozhodnutie prijaté senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.